

LEES ZE!

De echte marathon is vijf keer zo lang als gedacht. Hij werd destijds gelopen van Athene naar Sparta en bedraagt eigenlijk 226 kilometer. De Atheners vroegen via de koerier Filippides bijstand aan de Spartanen voor de dreigende confrontatie met de Perzen bij Marathon. Het Griekse loopwonder zou die afstand hebben afgelegd in een etmaal! Vervolgens is hij na een rustpauze zelfs helemaal teruggelopen naar Athene met het Spartaanse antwoord op zak. Het is maar een van de vele weetjes die te vinden zijn in *Looptijd*, een bundel essayistische bespiegelingen over joggen, van Dirk van Weelden (°1957). Van Weelden is zelf al van in zijn jeugd een amateur-hardloper. Terwijl hij zijn tochtjes afmaakt, doet hij aan mentale jogging. Allerlei associaties buitelen daarbij door zijn hoofd en nu dus hier over het blad.

Het knappe aan deze essays is de lichtvoetigheid waarmee Van Weelden informatieve, filosofische en persoonlijke gedachten door elkaar weeft. Terwijl hij in Antwerpen door de voetgangerstunnel naar Sint-Anneke jogt of ergens in Amerika aan het lopen is, denkt hij terug aan de melancholie in de ogen van zijn aftakelende vader, of vertelt hij over de wandelstok die koeriers vroeger bij zich hadden en waarin een kippenboutje zat verstoep samen met de nodige drank. Rode draad in Van Weeldens aantekeningen is de dubbelzinnigheid van het lopende lichaam. Soms is het een autonome geluksmachine, dan weer een apparaat dat zijn gebruiker in de steek laat. Op die manier 'leest' Van Weelden zijn looptochtes als een verheving van het 'echte' leven. Want ook daar draait alles om ervaringen van nu eens gelukzalige en dan weer gebrekkige lichamelijkeheid. Met deze notities haalt Van Weelden alleszins één vooroordeel onderuit. Wie jogt, zet zijn verstand allesbehalve op nul. Integendeel, terwijl onze hersens als lichaamsdeel met vakantie lijken, spuien ze juist de meest spontane en interessante invallen.

Dirk van Weelden, 'Looptijd, Augustus', Amsterdam, € 15,95.

In plaats van te eindigen op een uitgekend orgelpunt, besluit Bart van Lierde (°1974) zijn debuutroman met een langgerekte scheet. *Violist van de duivel*, het opvallendste Vlaamse debuut van het afgelopen jaar, is een muzikale schelmenroman die er met de vuile voeten doorgaat en die in zijn directe stijl een stormachtig verhaal vertelt over violisten, vrouwen en hun entourage. Van Lierde is muzikant en theaterman van opleiding en dat merk je. Voor een effect meer of minder draait hij zijn hand niet om. Pikante seksescènes wisselen elkaar af met dialogen waarin het alter ego van Richard Wagner staat te orenen over zachtgekookte eitjes die spijtig genoeg op zijn. Een van de leukste tafereelen vertelt hoe deze Lechner-Wagner zijn vriendin in bed hoort tekeergaan tegen de kakofonie van tjilpende vogels bij het ochtendkrieken waarop de meester plots uit zijn creatieve crisis raakt: 'Dubbeltaligheid, dat is het. Die vogels zingen allemaal in hun toonsoort hun eigen melodie. (...) Wat altijd fout heeft geklonken, daar ga ik een stijlkenmerk van maken.'

Dat is in zekere zin ook het geheim van Van Lierdes wervende vertelling. Hij klutst een hoop biografische gegevens

BART VAN LIERDE
Violist van de duivel
MEULENHOFF LITERAIR

over Liszt, Paganini, Chopin, Wagner, Von Bülow en George Sand bij elkaar zonder zich al te veel zorgen te maken over de nauwkeurigheid van zijn research. Van Lierde schreef immers op de eerste plaats een pittige schelmenroman waarin een mismaakte János Szpansky tot een vioolgod uitgroeit en uiteindelijk tot priester. Wie van psychologische diepgang of filosofische ideeënrijkdom houdt, is hier aan het verkeerde adres. Van Lierde presenteert een historisch-muzikaal marionettentheater waarbij de poppen geregeld tegen elkaar kletsen. De negentiende-eeuwse decors variëren van het mondaine Parijs tot het kleinste Weimar of het koninklijke München. Kortom, een roman waar muziek in zit, letterlijk en figuurlijk.

Bart van Lierde, 'Violist van de duivel', Meulenhoff, Amsterdam, 272 blz., € 18,50.

Yves Petry (°1967) heeft een voorliefde voor losers die het niet meer de moeite vinden om hun mislukking voor zich te houden. Pas wanneer ze tot dat louterend besluit zijn gekomen, gunt de schrijver zijn hoofdpersonage een blik op mogelijke verlossing. In *De laatste woorden van Leo Wekeman*, Petry's derde roman, is het niet anders. Maar de tocht naar verlossing van deze weke, nieuwe man wordt wel erg baldadig door Petry geënceneerd. Hij spaart niets en niemand en laat zijn sarcastische tirades over de verwrongen seksualiteit van de mens de vrije loop.

Wekeman, de vijfendertigjarige antiheld in Petry's (com)passieverhaal, is een journalist die voor een kwaliteitskrant werkt. Net nu hij de president van Amerika zou kunnen interviewen, krijgt een andere journalist het privilege om de machtigste man ter wereld te ontmoeten. Wekeman leven stort in. Zijn vrouw verlaat hem en hij voelt zich eigenaardig genoeg seksueel aantrokken tot zijn concurrent. Petry trekt alle sluizen van zijn barok vertel talent open om allerlei hondsbrutale scènes rond hetero-, homo- en bisexualiteit te verzinnen. Immers, aldus protagonist Wekeman: 'Ik geloofde niet meer in een betere wereld zolang er lui als ikzelf in rondliepen.' Ook de poezen komen letterlijk aan hun geroef. Zo bont heeft Petry het nog nooit gemaakt in zijn sardonisch gehinnik over de menselijke conditie. Na een finale uitbarsting van Wekeman tegenover de Amerikaanse president — officiële diagnose: Wekeman lijdt aan het scheldsyndroom van Gilles de la Tourette — en een definitief ontslag bij de krant, wordt Wekeman gered. Petry schreef een uitzinnig oratorium voor vier stemmen (Wekeman, zijn vrouw, zijn concurrent en zijn chef) waarin ieder om beurt aan het woord komt. Het leven en de werken van de zondaar die Wekeman is, staan echter centraal. Ontferm u over hem!

Yves Petry, 'De laatste woorden van Leo Wekeman', De Bezige Bij, Antwerpen/Amsterdam, 256 blz., € 18,50. ■

YVES PETRY
De laatste woorden van Leo Wekeman
ROMAN

FRANK HELLEMANS